

Sadíme my máje ....

Máje sa na Slovensku stavajú už od stredoveku. Tradícia, ktorú možno mladšie ročníky poriadne nepoznajú, no vo viacerých slovenských obciach je stále živým každoročným zvykom. A aká je história tejto tradície?

Máje boli známe už v období staroveku, kedy ich ľudia dávali pred svoje domy ako ochranu pred zlými duchmi a chorobami. Máj symbolizoval víťazstvo jari nad zimou, poľnohospodárom mala májová zeleň zase priniesť dobrú úrodu. Od 15. storočia sa máje stavali už aj v strednej Európe, v týchto končinách však slúžili ako istý prejav úcty. Od tejto myšlienky sa májová tradícia prirodzene vyvinula do podoby, v akej ju poznáme aj dnes.

Máj je niekoľko metrov vysoký strom, väčšinou smrek, ktorý sa zvykne dozdobovať rôznymi stužkami či mašľami. V podvečer prvého mája chlapci stavajú svojim vyvoleným dievčatám pod okná máje, ktoré symbolizujú ich vážny záujem. Strom samozrejme musí aj pekne vyzeráť, krivý alebo rozkošatený by bol rovnako hanbou pre dievča ako aj pre chlapca. A tak sa mládenci už stáročia vyberajú do lesa, aby si tam každý pre svoje milované dievča vybral ten najkrajší, jarou voňajúci strom. Táto tradícia je zvyčajne sprevádzaná aj spevom a tancom, chlapci dievčatá poriadne vytancujú a dievčatá im za to nalejú niečo dobré a tuhé na

posilnenie.

Na Slovensku sa májové tradície líšia od regióna k regiónu. V Liptove mládenci sadia máje na Turíce. V kresťanskej tradícii sú Turíce sviatkom zoslania Ducha Svätého na apoštolov v Jeruzaleme. Tento sviatok je okrem cirkevného významu spojený aj s otváraním studničiek a sadením májov. Máj označoval dievča súce na vydaj. Stal sa symbolom vážneho záujmu o dievča. Stavanie májov sa časom ustálilo do troch podôb. Staval ho mládenec dievčaťu, o ktoré mal vážny záujem. Ďalej máje stavali mládenci všetkým dievčatám, ktoré dovŕšili podľa miestneho zvyku vek dospelosti, alebo sa máje stavali všetkým dievčatám. Aby nebolo ľútosť pre ostatné dievčatá či chlapcov, ktorí sa ešte nezalúbili, stavali mládenci ako spoločný dar pre všetky slobodné dievčatá máj uprostred dediny. A ako symbol lásky bol vystavený celý mesiac.

V našej obci sadíme máj všetci spoločne na Turíce, pred obecný úrad, ako symbol krásy, lásky a prejav úcty.

Máj je teda lásky čas, potvrdený ešte kde-tu po slovenskom chotári ozdobenými májmi. Patrí medzi najtypickejšie slovenské tradície.

Ostáva nám len dúfať, že ju bude mať v budúcnosti kto udržiavať aj pre ďalšie generácie.

Janka Babalová

Náš rodák Janko Maga - 50 rokov kňazom

*28.9.1944 † 2.1.1996

Ján Maga sa narodil v obci Švošov 28. septembra 1944 ako siedme z desiatich detí rodičom Ondrejovi a Margite. Základnú školu vychodil v rodnej dedinke, strednú školu, tkáčsku priemyslovku, absolvoval v rokoch 1958-1962 v Ružomberku. Po maturite manuálne pracoval v Bavlnárskych závodoch v Ružomberku. V roku 1963 bol prijatý na Rímskokatolícku bohosloveckú fakultu v Bratislave, počas prázdnin brigádoval vo farbiarni Bavlnárskych závodov.

Kňazskú vysviacku prijal z rúk otca biskupa Ambróza Lazíka v Dóme sv. Martina v Bratislave dňa

23. júna 1968, primičnú sv. omšu slúžil 7. júla 1968 v rodnom Švošove za účasti 7000 veriacich.

Jeho prvé kaplánske miesto bolo v Zázrivej (1968), po krátkej zastávke vo Veľkom Borovom (1969) sa stal kaplánom v Liptovských Sliachoch (1969), kde bol farárom Jozef Kútnik-Šmálov.

V roku 1975 sa stáva administrátorom farnosti v Poľanovciach. O štyri roky neskôr je poslaný na faru do Batizoviec, kde pokračoval vo svojej aktívnej činnosti na cirkevnom ale aj umelecko-publicistickom poli. Vydával samizdatové diela a periodiká: Týždenník, Rebrík, Mládnik, tiež pokračoval v redigovaní Orientácie.

Ján Maga bol aj napriek totalite aktívny aj v ďalších pastoračných oblastiach. Na fare organizoval stretnutia rodín, rozbehol detský spevokol, pripravoval akadémiu. Batizovská fara sa stala dokonca miestom stretnutí takých osobností, ako Ladislav Hanus, Jozef

Zvěřina, Oto Mádr, Gustáv Valach, Janko Silan, Vincent Hložník, Štefan Olos, Viktor Trstenský.

Nezná revolúcia zastihla Janka Magu v Kežmarku, kde prišiel v júni 1989 ako nový správca farnosti. Ani tu nepoľavil a pustil sa naplno do organizovania života vo farnosti. V Kežmarku však pôsobil krátko. Po revolúcii sa stal učiteľom Nového zákona v obnovenom kňazskom seminári na Spišskej Kapitule. Inicioval založenie diecéznych časopisov Domov a Brázda.

Janka Magu v jeho aktívnom apoštoláte zabrzdila v roku 1991 ťažká choroba – ochorel na zápal srdcových chlopní. Aj napriek tomu, že bol vážne chorý a liečil sa vo Viedenskej nemocnici, práve tu vznikla myšlienka postaviť nový kostol Sedembolestnej Panny Márie v rodnom Švošove, ktorý bol slávnostne konsekrovaný 25. septembra 1994.

V roku 1993 sa Ján Maga stáva riaditeľom Katolíckeho biblického diela vo Svite. 4. januára 1994 mu sv. otec Ján Pavol II. udelil titul Monsignore – kaplán jeho Svätosti. Ján Maga postupne upadá a choroba mu uberá na sile. V roku 1995 slávi svoje posledné Vianoce. 2. januára 1996 si Pán povoláva z tohto sveta Mons. Jána Magu. Zomrel vo Svite na KBD vo veku nedožitých 52 rokov. Záušnú sv. omšu slúžil 8. januára 1996 v Kostole sv. Jozefa robotníka vo Svite košický arcibiskup Alojz Tkáč, pohrebné obrady vo švošovskom kostole Sedembolestnej Panny Márie celebroidal spišský biskup František Tondra, kázal bansko-bystrický biskup Rudolf Baláž. Janko Maga je pochovaný v rodnom Švošove, kde je dnes po ňom pomenovaná aj ulica.

*Rq cmwlo g'' Pgdgunž o w'' Qveqxk' /c'' vjv'' /''
u'r qo gtpg'mt'' mło 'flxqyo /'' xg nž j q'' nq xgn' ó'm c/c''
pc xgn' 0'*

Daniela Bražinová

Farské oznamy 11.6.2018 - 17.6.2018

Pondelok	11.6.2018	Sv. Barnabáša apoštola, spomienka	18:00	†Mária, Ján, Otilia
Utorok	12.6.2018	Féria	-----	
Streda	13.6.2018	Sv. Antona Paduánskeho, kňaza a uč..	-----	
Štvrtok	14.6.2018	Féria	-----	
Piatok	15.6.2018	Féria	-----	
Sobota	16.6.2018	Féria	-----	
Nedeľa	17.6.2018	Jedenásta neďeľa v cezroč. období	9:00	†Cyril

Na budúcu nedeľu bude mesačná zbierka

HRDOŠ, časopis občanov Švošova, vydáva občianske združenie Hrdoš, Kostolná 86, 034 91 Švošov. Redaktori: Milan Široň, Simonka Hrkútová. Grafik: Milan Široň. Príspevky, podnety a pripomienky môžete odovzdať redaktorom, príp. zaslať na emailovú adresu združenia alebo obce: obec@svosov.sk.
Texty neprešli jazykovou korektúrou.

O našej škole v kocke

Máme za sebou zápis do materskej a základnej školy. Ďakujeme za prejavovaný záujem rodičov a aj za dôveru. Do MŠ sme zapísali 16 detí. Mnohé z nich boli prijaté na adaptačný pobyt, čo je v súlade so zákonom. Kritériá prijatia splnilo 15 detí. Nakoľko nám hygienické požiadavky nedovoľujú prijať na celodenný pobyt všetky deti, uprednostňujeme deti, ktoré majú zamestnaných oboch rodičov. Do 1. ročníka sme zapísali 15 detí, z toho 1 dieťa má odklad povinnej školskej dochádzky o 1 rok a 1 dieťa si bude plniť povinnú školskú dochádzku mimo Slovenskej republiky. Celkový počet žiakov v ZŠ by sa mal navýšiť. Tešíme sa. Tešiť sa môžu aj rodičia. Máme za sebou komplexnú štátnu školskú inšpekciu. Bola vykonaná po 8 rokoch v ZŠ. Jej úlohou bolo skontrolovať stav a úroveň pedagogického riadenia, procesu a podmienok výchovy a vzdelávania v ZŠ.

Štátna školská inšpekcia na hodnotenie používa hodnotiace výrazy:

- **o kľqdt** – výrazná prevaha pozitív, drobné formálne nedostatky, mimoriadna úroveň

- **f qdt** – prevaha pozitív, formálne, menej významné vecné nedostatky, nadpriemerná úroveň

- **rtlgo gtp** – vyrovnanosť pozitív a negatív, priemerná úroveň

- **o "rt'x'fj qxwłAek** – prevaha negatív, výrazné nedostatky, slabé miesta, podpriemerná úroveň

- **pgx'fj qxwłAek** – výrazná prevaha negatív, zásadné nedostatky ohrozujúce priebeh výchovy a vzdelávania

A ako dopadlo hodnotenie našej školy? Nad naše očakávania a k spokojnosti. Riadenie školy bolo na **veľmi dobrej** úrovni. Podmienky výchovy a vzdelávania a samotné vyučovanie boli na **dobrej** úrovni. Celkovú správu z vykonanej kontroly si budete môcť prečítať na www stránke školy: skolasvosov@edupage.org

Ďakujeme Pánu Bohu za všetky milosti a požehnanie, ktorými nás v čase kontroly, ale aj počas celého školského roka, naplňal. A tu sa mi žiada napísať ešte pár riadkov. Áno, sme cirkevná škola a nehanbíme sa za to. Skôr nás trápí, keď počujeme z úst veriacich ľudí a tých, ktorí žiadajú od Cirkvi sviatosti – krst, sv. prijímanie, manželstvo,... a majú pripomienky, že sa v škole deti iba modlia! To je iba čiastočná pravda. Začíname a končíme vyučovanie modlitbou. Vedeť deti a žiakov k príkladnému životu podľa Ježiša Krista, ktorý miluje bez pretváranky a nezištne, vychováva a napomína s láskou... Ale to by mal každý pokrstený kresťan vedieť. A napriek tomu Vám to poniektorým vadí. Či by bolo lepšie vidieť nás v krčme a nevedieť o sebe, učiť deti nadávať, klamať a správať sa sebecky?

Sú isté pravidlá, ktoré musíme dodržiavať všetci. Tak ako rešpektujeme pravidlá cestnej premávky, či bankových subjektov, naučme sa rešpektovať aj školské prostredie. Škola je výchovno-vzdelávacia inštitúcia. A verte nám, katolícka výchova je pridaná hodnota v tejto spoločnosti. Z každej strany číha na dieťa nebezpečenstvo, ale tu je aspoň snaha vnímať dieťa ako dar. V každom z nás je Kristus, Boh nás predsa stvoril na vlastný obraz. Čo viac si môžeme priať?

Uvedomujeme si, že sme malá vidiecka škola, ktorá nemôže ponúknuť deťom a žiakom to isté ako veľké školy ponúkajú deťom a rodičom v meste. Nemáme dostatok financií na modernizáciu, na rôzne aktivity, nespĺňame podmienky na zapájanie sa do projektov. Máme veľa krát veľké obmedzenia a málo možností... Ale sme škola, ktorá je rodinná a snaží sa pomáhať dosiahnuť každému dieťaťu úspech. Chceme, aby naše deti chodili do školy s radosťou, aby sa tu cítili príjemne a bezpečne ako doma.

Vážme si našu školu a pomáhajme si navzájom. To, čo vychovávame a vzdelávame je obraz budúcnosti. Tak na čom nám má viac záležať?

PaedDr. Daniela Povalová, riaditeľka školy

Zber starého papiera

V týždni od 11. júna do 15. júna 2018 je možné pomôcť deťom a žiakom školy v zbere starého papiera. Kto môže, nech donesie, dovezie starý papier v tomto týždni do priestorov vedľa telocvične, sklad uhlia pri škole. Je potrebné, aby ste samostatne nachystali kartón - lepenku a samostatne časopisy a iný papier. Žiaci 3. a 4. ročníka budú chodiť iba v piatok po niektorých uliciach v blízkosti školy. Deti a žiaci súťažia v zbere papiera. Stačí ak ho odvážite a nahlásite, ktorému dieťaťu máme zapísať počet kg.

15. júna, v piatok, príde auto o 10:00 hod. a nazbieraný papier odvezie. Za financie zo zberu zakúpime deťom nové pomôcky do školy. Ďakujeme.

V budúcnosti plánujeme realizovať zber papiera 2-krát do roka, koncom jesene a v lete. Tak Vás prosíme o uskladnenie v domácom prostredí. Keď to bude aktuálne, oznámime Vám vopred termín jesenného zberu starého papiera. V mene detí Vám ďakujeme, za získané financie zo zberu majú deti a žiaci nové pomôcky. Veľká vďaka za Vašu ochotu a pomoc.

PaedDr. Daniela Povalová, riaditeľka školy

